

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

МІЖНАРОДНІ СОЦІАЛЬНІ ІНСТИТУЦІЇ ТА ПРОГРАМИ

**Методичні рекомендації
до практичних завдань
для студентів спеціальності
232 "Соціальне забезпечення"
другого (магістерського) рівня**

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2022

УДК 316.334.3(07.034)

M58

Укладач Е. Р. Степанова

Затверджено на засіданні кафедри соціальної економіки.
Протокол № 2 від 07.09.2021 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Міжнародні соціальні інституції та програми [Електронний M58 ресурс] : методичні рекомендації до практичних завдань для студентів спеціальності 232 "Соціальне забезпечення" другого (магістерського) рівня / уклад. Е. Р. Степанова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. – 22 с.

Подано практичні завдання та плани семінарських занять, призначені для поглиблення, конкретизації та закріплення знань, здобутих у теоретичній частині навчальної дисципліни. Наведено список основної та додаткової літератури.

Рекомендовано для студентів спеціальності 232 "Соціальне забезпечення" другого (магістерського) рівня.

УДК 316.334.3(07.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2022

Вступ

Актуальність проблем міжнародних соціальних інституцій і програм пов'язана з тим, що сфера діяльності цих організацій в Україні дедалі розширюється і поглиблюється. До того ж активізація зовнішньоекономічної діяльності України передбачає її активну участь у міждержавних об'єднаних дослідженнях інтеграційних угруповань та використання досвіду й практичного застосування стратегій розвитку міжнародних економічних організацій. Оскільки курс будується саме на такому досвіді, опанування навчальної дисципліни "Міжнародні соціальні інституції та програми" підвищить рівень компетенції фахівців, стане вагомим важелем їх конкурентоспроможності як в Україні, так і за її межами.

Навчальна дисципліна "Міжнародні соціальні інституції та програми" буде корисною студентам спеціальності 232 "Соціальне забезпечення", особливо тим, хто прагне краще зрозуміти алгоритм діяльності міжнародних організацій та оперувати положення міжнародного права. Знання, які може здобути студент, вивчаючи навчальну дисципліну "Міжнародні соціальні інституції та програми", підвищать її професійну й інтелектуальну компетентність, а їхнє вміння використання на практиці реально засвідчить професійну майстерність фахівця й особистості.

У системі підготовки фахівців навчальна дисципліна "Міжнародні соціальні інституції та програми" розглядає такі аспекти, як: вивчення студентами основних категорій, принципів та інститутів права соціального забезпечення; напрямів правового регулювання відносин у сфері соціального захисту; ознайомлення із системою чинного законодавства про соціальне забезпечення та набуття навичок роботи з нормативними актами; з'ясування підстав та умов виникнення, зміни і припинення соціально-забезпечувальних правовідносин; уміння вирішувати практичні ситуації у сфері соціального забезпечення.

Мета навчальної дисципліни: формування системи теоретичних навичок і вмінь дослідження стану міжнародної економічної інтеграції; знань щодо об'єктивних закономірностей, принципів, функцій механізмів створення і дій та особливостей сучасних міжнародних організацій, сучасного і перспективного співробітництва України з міжнародними організаціями.

Об'єктом навчальної дисципліни є міжнародні соціальні організації та їхня робота в сфері соціального захисту та забезпечення.

Предметом навчальної дисципліни є вивчення студентами основних інститутів цієї галузі права, основні тенденції її розвитку, проблеми підвищення ефективності окремих норм права, перетворення їх на реальні гарантії реалізації суб'єктивних прав громадян у сфері соціального забезпечення.

Мета практичних занять – це закріплення та поширення теоретичних знань щодо застосування основних підходів до кооперації із міжнародними соціальними інститутами на основі закордонного досвіду всесвітньовідомих міжнародних організацій. У процесі практичних занять викладач здійснює оперативний і поточний контроль засвоєння студентами навчального матеріалу.

Навчальний план дисципліни "Міжнародні соціальні інституції та програми" передбачає опанування студентами як теоретичних засад, так і засвоєння ними навичок вирішення практичних завдань. Метою цих "Методичних рекомендацій" є закріплення теоретичних знань щодо методології та методів і форм соціального забезпечення та набуття вмінь і навичок вирішення творчих завдань, розглядання ситуацій, ділових та рольових ігор. Після виконання кожного завдання студент має запропонувати ефективні засоби вирішення проблеми та зробити обґрунтовані висновки. Проведення практичних занять здійснюється із застосуванням поточного контролю засвоєння знань студентами з боку викладача. Виконання завдань під час аудиторних практичних занять має супроводжуватися самостійною роботою студентів із рекомендованою літературою, виконанням самостійних домашніх завдань.

Змістовий модуль 1

Сутність, види і механізм функціонування міжнародних соціальних інституцій

Тема 1. Зародження та становлення права міжнародних організацій

Мета – полягає в розширенні та поглибленні знань про зародження та становлення міжнародних організацій, їхній історичний розвиток і сучасний стан.

Компетентності, яких набуває студент: здатність до визначення і розрізнення юридичної природи міжнародної організації та принципів відбору персоналу заданої організації та здатність розрізняти типи та види міжнародних організацій за встановленими критеріями.

Ключові слова: право; міжнародне право; права людини; генезис; міжнародні організації.

Семінарське заняття

1. Античні сіммахії, європейські торговельні союзи доби пізнього Середньовіччя та епохи Великих географічних відкриттів (Ганза) як прообрази сучасних міжнародних організацій.

2. Сучасне міжнародне право, його загальна характеристика.

3. Європейський Суд з прав людини: організація та порядок діяльності.

4. Механізм захисту прав людини в Україні.

5. Відбір персоналу до міжнародних організацій: кого шукають ректорети?

Завдання 1 (діагностичне)

Ознайомтеся із трактуванням поняття "міжнародна організація". Заповніть табл. 1. Сформулюйте власне розуміння поняття "міжнародна організація".

Таблиця 1

Підходи до трактування поняття "міжнародна організація"

Головні ознаки поняття	Автори			

Методичні рекомендації до виконання завдання 1

Підготовку до практичного заняття слід здійснювати шляхом опрацювання літературних джерел: [1; 4; 6; 10; 14].

Завдання 2 (діагностичне)

Ознайомтеся із основними етапами становлення й розвитку системи міжнародних організацій. Заповніть табл. 2

Таблиця 2

Етапи розвитку системи міжнародних організацій

Етапи розвитку системи	Часовий період, роки	Характерні риси етапу	Міжнародні організації, що утворилися

Методичні рекомендації до виконання завдання 2

Підготовку до практичного заняття слід здійснювати шляхом опрацювання літературних джерел: [1; 4; 6; 10; 14].

Завдання 3 (евристичне)

Як відомо, Україна (УРСР) є однією з країн-засновниць ООН. Її представники брали участь у розробленні міжнародно-правових документів, заснуванні органів ООН та її спеціальних установ. На основі відповідних міжнародних і внутрішньодержавних документів надайте відповідь на такі запитання:

1. Чи була УРСР та інші республіки СРСР суб'єктами міжнародного права? Надайте розгорнуту відповідь та обґрунтуйте її.

2. Як можна охарактеризувати міжнародну правосуб'єктність України за часів її перебування у складі СРСР?

3. Згадайте представників України, які зробили вагомий внесок у міжнародний правотворчий процес, у розвиток достовірних та багатосторонніх відносин.

Тема 2. Функціональна структура міжнародних соціальних інституцій в Україні та світі

Мета завдання полягає в аналізі аналітичних здібностей учнів і змоги систематизувати основну інформацію щодо класифікації міждержавних організацій світу та формування навичок виокремлювати найважливіше.

Компетентність, яку отримує студент: здатність до визначення та розрізнення юридичної природи міжнародної організації та принципів відбору персоналу даної організації та здатність розрізняти типи та види.

Ключові слова: міжнародна організація; регіон; організація; НАФТА; ЄС; СНД.

Завдання 1 (евристичне)

Складіть характеристику міждержавних організацій за регіонами світу, заповнюючи табл. 3.

Таблиця 3

Міждержавні організації за регіонами світу

Назва організації	Рік створення	Установчі документи	Країни-члени	Цілі створення	Напрями діяльності	Основні органи	Метод прийняття рішень в органах
1	2	3	4	5	6	7	8
Європейський регіон							
ОЕСР							
ЄС							
ЄАВТ							
ЄЕП							
ЦЄІ							
РДБМ							
СНД							
ОЧЕС							
Азійсько-Тихоокеанський регіон							
АСЕАН							
АТЕС							
Американський регіон							
НАФТА							
ЛАІ							

1	2	3	4	5	6	7	8
КАРІКОМ							
МЕРКОСУР							
Арабський світ							
ЛАД							
РАЕС							
Африканський регіон							
МЕСЦА							
СРСПА							
ЕКОВАС							
САДК							

Методичні рекомендації до виконання завдання 1

Підготовку до практичного заняття слід здійснювати шляхом опрацювання літературних джерел: [1; 4; 6; 10; 14].

Тема 3. Дипломатичне право міжнародних соціальних інституцій

Мета заняття: розширення та поглиблення знань про методикау дипломатичного етикету й основних аспектів міжнародного та вітчизняного дипломатичного права.

Компетентності, які отримує студент: здатність оперувати основними дипломатичними функціями та методами.

Ключові слова: дипломат; дипломатична місія; аташе; агент; делегація.

Завдання 1 (евристичне)

У березні 1998 р. п'ятеро російських дипломатів у Норвегії були оголошені небажаними особами, що призвело до охолодження дружніх відносин між двома сусідніми країнами. Подібні інциденти, коли з Норвегії висилались у великій кількості радянські, а згодом і російські співробітники дипломатичних установ в Осло, відбувались і раніше. Загалом у післявоєнний період було вислано 50 осіб.

Здебільшого, норвезьке міністерство закордонних справ (МЗС) ухвалювало таке рішення на основі свідчень, що надходили від перебіжчиків,

колишніх співробітників комітету державної безпеки (КДБ). Багаточисельне видворення – восьми дипломатів – відбувалося восени 1991 р. у результаті отримання спецслужбами інформації від перебіжчика Михайла Буткова, колишнього співробітника газети "Робоча трибуна".

Виявлення високопоставленого державного чиновника Арне Трехольта, звинуваченого у шпигунській діяльності на користь СРСР на початку 80-х років, призвело до видворення з Норвегії загалом шести дипломатів, а ще чотирьом було заборонено в'їзд до країни. Основне мотивування, що використовувалося норвезькою владою під час прийняття відповідних крайніх заходів, полягало у звинуваченні дипломатів у спробі вербування норвежців для співробітництва з КДБ. Однак під час видворення чотирьох радянських дипломатів у 1987 р. їх звинуватили і в промисловому шпигунстві.

Після розпаду СРСР був зареєстрований лише один випадок видворення з країни офіційної російської особи, коли у жовтні 1992 року Осло був змушений покинути третій секретар посольства Росії Віктор Федик. Нинішній різкий крок норвезького МЗС, судячи з усього, базується на донесенні таємних служб, які продовжували слідкувати за російськими дипломатами. Крім того, будучи партнером США у НАТО, Норвегія використовує відомості, які надходять каналами центрального розвідувального управління (ЦРУ).

Запитання до завдання 1:

1. Які функції, що виконує член дипломатичного персоналу зарубіжного органу зовнішніх відносин держави, можна розглядати як правомірні?

2. У чому полягають основні конвенційні обов'язки осіб, які користуються дипломатичними привілеями та імунітетами, стосовно держави, на території якої такі особи знаходяться?

3. У яких випадках офіційна місія дипломатичного агента може вважатися завершеною?

4. Які існують процедурні умови, дотримання яких є обов'язковим для держави перебування дипломатичного агента для оформлення факту припинення офіційної місії останнього?

Завдання 2 (діагностичне)

Розгляньте практику прийому іноземних делегацій в Україні, США, Франції, Японії, Індії та інших країнах.

Завдання 3 (діагностичне)

Охарактеризуйте сучасні тенденції надання притулку в приміщенні дипломатичного представництва. Які існують позиції держав до використання інституту дипломатичного притулку (на прикладі США й України)?

Проаналізуйте форми і методи здійснення функцій дипломатичного захисту, визначивши критерії його правомірності. Чи є право на дипломатичний захист дискреційним (залежить від особистої позиції суб'єкта) правом держави або ж право на захист є також правом громадянина?

Завдання 4 (діагностичне)

У подружжя, один з яких є громадянином Росії, а інший – громадянином України, народилася дитина. Місце народження – Беларусь. Батьки дитини не мають спільного місця проживання та звернулися до російського консульства в Республіці Беларусь з проханням зареєструвати дитину як громадянина Росії.

Який порядок звернення громадян у посольство та консульство? Яка відповідь буде надана батькам дитини працівниками консульства?

Які особливості дипломатичного захисту характерні для осіб з подвійним громадянством?

Завдання 5 (евристичне)

Складіть текст запрошення на дипломатичний прийом на честь глави іноземної держави від імені президента країни, що запросила високого гостя.

Завдання 6 (евристичне)

Складіть текст запрошення на дипломатичний прийом з нагоди національного свята від імені посла іноземної держави в країні перебування.

Завдання 7 (евристичне)

Розкажіть, як і коли вручають сувенірні подарунки під час зустрічі іноземної делегації. Як це правильно зробити у разі нанесення візиту до іншої країни? Оформіть відповідь у вигляді презентації та доповіді.

Тема 4. Соціально-правова відповідальність міжнародних інституцій

Мета заняття: розширення та поглиблення знань про види та типи найтяжчих міжнародних правопорушень, їхній історичний генезис і сучасні військові конфлікти.

Компетентності, які отримує студент: здатність визначати види та типи міжнародних правопорушень.

Ключові слова: конфлікт; правопорушення; Голокост; екоцид; Голодомор.

Семінарське заняття

1. Найтяжчі воєнні злочини XX – XXI століть.
2. Голодомор в Україні.
3. Голокост – сумна сторінка історії світу.
4. Геноцид вірмен.
5. Екоцид – найтяжчі злочини проти природи.
6. Історія міжнародних військових конфліктів.
7. Сучасні міжнародні правопорушення.

Завдання 1 (діагностичне)

Збройні сили держави А вторглися на територію держави Б. У ході завдання бомбових ударів по об'єктах держави Б використовувалися авіабази держави В. Вони надані на прохання держави А. Держава Б кваліфікувала дії держави А і В як здійснення агресії та звернулася до Ради Безпеки ООН з проханням застосувати санкції до цих держав. Держава В заявила, що порушення питання про санкції стосовно неї неправомірне, оскільки її збройні сили у воєнних операціях проти держави Б участі не брали.

1. Дайте правову оцінку діям усіх держав.
2. Чи порушуються діями держав А і В основні принципи міжнародного права?
3. Як ООН впливає на правомірність збройного колективного придушення агресії?
4. Розкрийте механізм застосування збройної сили за рішенням Ради Безпеки. Що таке агресія, самооборона, колективна самооборона?

Методичні рекомендації до виконання завдання 1

Підготовку до практичного заняття слід здійснювати шляхом опрацювання літературних джерел: [1; 4; 6; 10; 14].

Тема 5. Правовий статус міжнародних неурядових організацій

Мета заняття: розширення та поглиблення знань щодо правового статусу міжнародних неурядових організацій, вимог до міжнародних неурядових організацій, основних напрямів та етапів розвитку.

Компетентності, які отримує студент: Здатність визначати правовий статус міжнародних організацій.

Ключові слова: міжнародна організація; неурядова організація; Римський клуб; Дакарський клуб.

Завдання 1 (евристичне)

Складіть перелік міжнародних неурядових організацій, відомих вам з різних джерел, заповнивши табл. 4.

Таблиця 4

Міждержавні неурядові організації

Назва організації	Порядок створення	Членство в організації	Сфера діяльності	Форма діяльності	Основні організацій

Методичні рекомендації до завдання 1

Підготовку до практичного заняття слід здійснювати шляхом опрацювання літературних джерел: [1; 4; 6; 10; 14].

Змістовий модуль 2

Міжнародні програми та інституції та місце України у їхньому складі

Тема 6. Організація Об'єднаних націй (ООН)

Мета заняття: розширення та поглиблення знань щодо історії створення, цілей і принципів діяльності ООН, порядку вступу до ООН згідно зі Статутом, формуванням бюджету та програмами ООН.

Компетентності, які отримує студент: здатність аналізувати та обробляти інформацію, пов'язану з діяльністю ООН; здатність визначати значення та важливість Ради Європи в міжнародному просторі.

Ключові слова: організація; ООН; спеціалізована установа; міжнародна організація; країна-член.

Завдання 1 (діагностичне)

Складіть перелік міжнародних організацій, пов'язаних з ООН, відомих вам з різних джерел, заповнивши табл. 5.

Таблиця 5

Спеціалізовані установи ООН

Назва організації	Рік створення	Країни-члени	Цілі та напрями діяльності, організаційна структура

Методичні рекомендації до завдання 1

Підготовку до практичного заняття слід здійснювати шляхом опрацювання літературних джерел: [1; 4; 6; 10; 14].

Завдання 2 (евристичне)

Накресліть та опишіть принципову схему організаційної структури ООН. Визначте порядок вступу до ООН, порядок сплати членських внесків.

Завдання 3 (діагностичне)

У 1983 р. лідерами турецької громади Кіпру проголошена турецька Республіка Північного Кіпру. Лише Туреччина визнавала знов створену державу. Рада Безпеки ООН у своїй резолюції заявила, що рішення про створення кіпрської турецької держави неправомірне, і закликала її не визнавати.

Обґрунтуйте рішення ради Безпеки.

Як узгоджуються подібні дії з принципом самовизначення народів?

Завдання 4 (діагностичне)

Ознайомтеся із Декларацією тисячоліття ООН. Які цінності людського розвитку закладені в основу цієї Декларації? До яких заходів із боку світової спільноти вона закликає? Які цінності доцільно пропагувати в українському соціумі та чому?

Тема 7. Рада Європи. Європейський союз

Мета заняття: розширення знань щодо діяльності Ради Європи та Європейського союзу, зокрема ролі України у процесі реалізації його основних принципів.

Компетентності, які здобувають студенти: здатність аналізувати та обробляти інформацію пов'язану з діяльністю ООН, здатність визначати значення та важливість Ради Європи в міжнародному просторі.

Ключові слова: європейський союз; міжнародне співробітництво; організаційна структура; ЄС; Рада Європи.

Завдання 1 (евристичне)

Мозковий штурм "Трансформація та структурна оптимізація економічного співробітництва України з країнами Європейського Союзу"

Робота організовується у такий спосіб, що академічна група поділяється на дві підгрупи, в яких студенти протягом часу, визначеного викладачем, формують позицію групи завдяки висловлюванню тез та альтернативних до них думок, асоціацій з літературними й іншими творчими сюжетами. Позицію кожної підгрупи висловлює один представник, кожному доповідачу надається до 5 хвилин часу на висловлення тез щодо оптимізації

економічного співробітництва України з країнами Європейського Союзу. Особливу увагу слід приділяти соціальній сфері. Усі відповіді мають ґрунтуватися на нормативно-правовій базі ЄС.

Тези думок можна зобразити схематично та презентувати як свою власну програму дій щодо прискорення інтеграційного процесу "Україна-ЄС".

Завдання 2 (діагностичне)

Охарактеризуйте етапи формування ЄС. Опишіть організаційну структуру ЄС. Проаналізуйте соціально-економічні відмінності розвитку держав-учасниць ЄС (оформити у вигляді таблиці). Поясніть діяльність ЄС у сфері вирішення проблем нелегальної міграції. Узагальніть результати співпраці України з ЄС (у вигляді таблиці).

Завдання 3 (діагностичне)

Останнім часом багато вчених-правознавців відзначають наддержавний характер деяких утворень, насамперед ЄС. Існує кілька поглядів на природу ЄС: одні дослідники міжнародного права відносять його до регіональних міжнародних організацій, інші – до конфедерації чи наднаціонального (наддержавного) утворення.

Запитання до завдання:

1. Як особисто ви охарактеризуєте юридичну природу ЄС?
2. Чи суперечить наднаціональний характер міжнародної організації міжнародному праву? Який ваш погляд на цю проблему?
3. Перелічіть умови, яких мають дотримуватись держави, що претендують на членство в міжнародних організаціях.
4. Які особливості права ЄС можна виділити?

Тема 8. Міжнародне регулювання соціальних відносин

Мета заняття: розширення та поглиблення знань щодо Міжнародної організації праці, ЮНЕСКО, Фонду народонаселення ООН та інших організацій, що мають на меті пропагування соціальних цінностей у суспільстві.

Компетентності, які отримує студент: здатність аналізу та детального обґрунтування основних соціальних організацій.

Ключові слова: ООН; ЮНЕСКО; МОП; Фонд народонаселення; волонтерство; соціальні проекти.

Семінарське заняття

1. Програма ООН з навколишнього середовища: структура та відомі міжнародні проекти.
2. Загальносвітові кампанії Програми ООН по населеним пунктам.
3. Соціальні програми та заходи – український досвід.
4. Волонтерство – як прояв соціальної відповідальності населення.
5. Фонд розвитку ООН для жінок: основні цілі та напрями діяльності.
6. Світова спадщина ЮНЕСКО: Європа, Америка, Азія.
7. Програми, що реалізуються на території України під егідою ООН. Представництва фондів, центрів ООН в Україні.
8. Протидія торгівлі людьми в сучасному світі.

Тема 9. Міжнародні неурядові організації

Мета заняття: розширення та поглиблення знань щодо наявних міжнародних організацій і проектів, які мають на меті соціальний захист і соціальне забезпечення населення.

Компетентності, які отримує студент: здатність до аналізу й обґрунтування міжнародних неурядових організацій і їхніх компонентів.

Ключові слова: Червоний Хрест; благодійний фонд; громадська організація; Грінпіс; соціальна сфера.

Семінарське заняття

1. Червоний Хрест і Червоний Півмісяць: історія створення, сфера дії, основні акції, умови вступу.
2. Україна в міжнародних неурядових організаціях.
3. Всесвітньо відомі акції Грінпіс.
4. Лікарі без меж.
5. Громадсько-політичні рухи.
6. Українські благодійні фонди та організації.
7. Міжнародні благодійні фонди та організації.

Тема 10. Євроатлантичні міжнародні системи колективної безпеки

Мета заняття: розширення знань про основні засади роботи євроатлантичних міжнародних систем колективної безпеки, таких як НАТО, МЕРКОСУР та інші.

Компетентності, які здобуває студент: здатність до аналізу основних соціальних програм та здатність аналізувати основні організації з безпеки і співробітництва.

Ключові слова: НАТО; безпека; захист; діяльність; євроатлантичний альянс.

Завдання 1 (діагностичне)

Ознайомитися із офіційним вебсайтом НАТО. Зверніть увагу на поточні місії, що здійснюються під егідою організації. Заповніть табл. 6.

Таблиця 6

Характеристика сучасних військових місій НАТО

Назва місії	Початок військової місії	Держава/регіон проведення місії	Завдання військової місії

Завдання 2 (діагностичне)

Використовуючи дані офіційного вебсайта НАТО, заповніть табл. 7.

Таблиця 7

Держави-партнери НАТО

Програми партнерства	Держави-члени програми	Цілі програми
Євро-Атлантичне партнерство		
Середземноморський діалог		
Стамбульська ініціатива про співпрацю		
Партнери по усьому світу		

Завдання 3 (діагностичне)

Використовуючи дані офіційного вебсайта ООН, ознайомтеся із цивільною діяльністю НАТО. Заповніть табл. 8.

Таблиця 8

Цивільна діяльність НАТО

Сфера цивільної діяльності	Підрозділ НАТО, що працює у заданій сфері	Мета діяльності
Метеорологія		
Океанографія		
Освіта і навчання		

Рекомендована література

Основна

1. Алексеева Т. І. Міжнародні організації : навч. посіб. / Т. І. Алексеева ; Харківський національний економічний ун-т. – Харків : ХНЕУ, 2006. – 200 с.
2. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України : навч. посіб. / Н. Б. Болотіна. – Київ : Знання, 2005. – 615 с.
3. Грекова М. М. Міжнародні трудові стандарти як основа вдосконалення трудового законодавства України / М. М. Грекова. – Харків : [Б. в], 2008. – 204 с.
4. Міжнародні організації : навч. посіб. / за ред. О. С. Кучика. – Київ : Знання, 2012. – 749 с.
5. Циганкова Т. М. Міжнародні організації : навч. посіб. / Т. М. Циганкова, Т. Ф. Гордєєва. – Київ : ХНЕУ, 2011. – 340 с.
6. Юшко А. М. Міжнародні соціальні стандарти : навч. посіб. / А. М. Юшко, Н. М. Швець ; за заг. ред. В. В. Жернакова. – Харків : Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого", 2013. – 121 с.

Додаткова

7. Воронкова А. Міжнародні економічні організації : навч. посіб. / А. Воронкова. – Київ : Професіонал, 2015. – 352 с.

8. Данилюк Н. І. Механізми економічної конвергенції України та ЄС. Економіка: проблеми теорії та практики : збірник наукових праць / Н. І. Данилюк, Р. В. Омельченко, випуск 203. В 5 т. Т. 3. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2007. – С. 777–795.

9. Євроатлантичне співробітництво та міжнародні організації : навч. посіб. / О. Ф. Деменко та ін. ; під заг. ред. канд. іст. наук, доц. О. І. Пошедіна. – Київ : НУОУ, 2011. – 296 с.

10. Міжнародні організації : навч. посіб. / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Факультет міжнародних відносин / О. С. Кучик, І. Р. Суховолець, А. Б. Сельмах та ін. ; за ред. О. С. Кучика. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Знання, 2007. – 749 с.

11. Міжнародні організації. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, Н. С. Логвинової. – 3-тє вид. перероб. та допов. – Київ : Центр учбової літератури, 2011. – 344 с.

12. Нешатаева Т. Н. Международные организации и право. Новые тенденции в международно-правовом регулировании / Т. Н. Нешатаева. – Москва : Дело, 2008. – 272 с.

13. Політична трансформація НАТО та стратегія подальшого розширення. Виклики та перспективи для України / упоряд. : О. В. Коломієць, В. Л. Мартинюк. – Київ : ФО-П Т. А. Кінько, 2016. – 84 с.

14. Смирнова К. Європейська інтеграція України: актуальні питання / К. Смирнова // Право України : юридичний журнал. – 2011. – № 5. – С. 148–153.

15. Чужиков В. І. Міжнародні інтеграційні процеси сучасності : монографія / В. І. Чужиков, за ред. З. С. Варналія. – Київ : Знання України, 2005. – 345 с.

16. Derik Gelderblom. Social Institutions (Introductions to Sociology). Oxford University Press ; Illustrated edition. – Oxford, 2017. – 72 p.

17. Lasok K. Law and institutions of the European Union. 9th edition. – London, 2018. – 534 p.

18. Shaw J. The Law of the European Union, 5th edition. – London, 2018. – 656 p.

Інформаційні ресурси

19. Державний комітет статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

20. Журнал "Управление персоналом" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.top-personal.ru>.
21. Інститут демографії та соціальних досліджень Національної академії наук України. – Режим доступу : <http://www.idss.org.ua>.
22. Сайт Всесвітньої організації з туризму (ВОТ). – Режим доступу : <http://www.world-tourism.org>.
23. Сайт Економічна і соціальна комісія ООН для Західної Азії (ЕСКЗА). – Режим доступу : <http://www.escwa.org.lb>.
24. Сайт Економічної і соціальної комісії для Азії і Тихого океану (ЕСКАТО). – Режим доступу : <http://www.unescap.org>.
25. Сайт Економічної комісії для Африки (ЕКА). – Режим доступу : <http://www.uneca.org>.
26. Сайт Економічної комісії для Латинської Америки і країн Карибського басейну (ЕКЛАК). – Режим доступу : <http://www.eclac.cl/index1.html>.
27. Сайт Європейської економічної комісії Організації Об'єднаних Націй (ООН/ЄЕК) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.unecsc.org>.
28. Сайт Європейської економічної комісії Організації Об'єднаних Націй (ООН/ЄЕК). – Режим доступу : <http://www.unecsc.org>.
29. Сайт Конференції ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД). – Режим доступу : <http://www.unctad.org/Templates/StartPage.asp>.
30. Сайт Міжнародної організація праці (МОП). – Режим доступу : <http://www.ilo.org>.
31. Сайт Організації Об'єднаних націй. – Режим доступу : <http://www.un.org>.
32. Сайт Організації Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО). – Режим доступу : <http://www.fao.org>.
33. Сайт Програми розвитку ООН (ПРООН). – Режим доступу : <http://www.undp.org>.
34. Сайт Продовольчої і сільськогосподарської організації (ФАО). – Режим доступу : <http://www.fao.org>.
35. Ratifications for Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ilo.org/dyn/normlex>.

Зміст

Вступ.....	3
Змістовий модуль 1. Сутність, види і механізм функціонування міжнародних соціальних інституцій.....	5
Тема 1. Зародження та становлення права міжнародних організацій.....	5
Тема 2. Функціональна структура міжнародних соціальних інституцій в Україні та світі	7
Тема 3. Дипломатичне право міжнародних соціальних інституцій.....	8
Тема 4. Соціально-правова відповідальність міжнародних інституцій.....	11
Тема 5. Правовий статус міжнародних неурядових організацій	12
Змістовий модуль 2. Міжнародні програми та інституції та місце України у їхньому складі	13
Тема 6. Організація Об'єднаних націй (ООН).....	13
Тема 7. Рада Європи. Європейський союз.....	14
Тема 8. Міжнародне регулювання соціальних відносин	15
Тема 9. Міжнародні неурядові організації	16
Тема 10. Євроатлантичні міжнародні системи колективної безпеки	17
Рекомендована література.....	18
Основна.....	18
Додаткова.....	18
Інформаційні ресурси	19

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

МІЖНАРОДНІ СОЦІАЛЬНІ ІНСТИТУЦІЇ ТА ПРОГРАМИ

**Методичні рекомендації
до практичних завдань
для студентів спеціальності
232 "Соціальне забезпечення"
другого (магістерського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладач **Степанова** Ека Рамінівна

Відповідальний за видання *Г. В. Назарова*

Редактор *А. С. Ширініна*

Коректор *Н. В. Завгородня*

План 2022 р. Поз. № 141 ЕВ. Обсяг 22 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*